

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM pro předškolní vzdělávání

**s motivačním názvem:
„ZAJÍMÁM SE“**

Schválen na pedagogické radě dne:

Účinnost od:

Dokument zpracovaly učitelky MŠ.

Vydala ředitelka školy: Mgr. Hana Pekárková

Obsah

Obsah.....	2
1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE.....	4
2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY.....	5
3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ.....	6
3.1 Věcné podmínky.....	6
3.2 Životospráva.....	7
3.3 Psychosociální podmínky.....	7
3.4 Personální a pedagogické zajištění.....	8
3.5 Organizace provozu.....	8
3.6 Řízení mateřské školy.....	9
3.7 Spolupráce s rodiči.....	10
3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	11
3.9 Podmínky pro vzdělávání nadaných dětí.....	12
3.10 Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	12
3.10.1 Věcné podmínky.....	12
3.10.2 Hygienické podmínky.....	13
3.10.3 Životospráva.....	13
3.10.4 Psychosociální a personální podmínky.....	13
3.10.6 Bezpečnostní podmínky.....	13
3.10.5 Organizace vzdělávání a obsah vzdělávání.....	13
4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ.....	18
4.1 Vnitřní uspořádání školy, charakteristika tříd.....	18
4.2 Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy.....	19
4.3 Pravidla pro plnění povinného předškolního vzdělávání.....	19
4.4 Platby v MŠ.....	20
5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU.....	20
5.1 Filosofie školy, vzdělávací cíle a záměry.....	20
5.2 Formy, metody a zásady vzdělávání.....	23
6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH.....	24
6.1 Integrované bloky.....	26
6.2 Nabídka činností (rámcové cíle).....	46
6.3 Doplnující programy a projekty.....	49
6.3.1 Malá technická univerzita.....	49
6.3.2 Flétničky (jako podpora logopedické prevence).....	49
6.3.3 Ekohrátky.....	49
6.3.4 Počítačový kroužek v ZŠ.....	50

6.3.5 Plavecký výcvik.....	50
6.3.6 Solná jeskyně.....	50
6.3.7 Tajné výlety s rodiči.....	51
6.3.8 Se Sokolem do života.....	51
7. EVALUAČNÍ SYSTÉM ŠKOLY.....	51
7.1 Soulad ŠVP s RVP.....	52
7.1.1 Evaluace podtémat integrovaných bloků.....	52
7.1.2 Evaluace podtémat jako celku jednoho integrovaného bloku.....	53
7.1.3 Evaluace dílčích projektů.....	53
7.1.4 Evaluace individuálních plánů.....	53
7.1.5 Záznamy o rozvoji dítěte.....	53
7.1.6 Soulad TVP – ŠVP – RVP PV.....	54
7.2 Průběh vzdělávání.....	54
7.2.1 Evaluace uplatněných metod, postupů, forem práce ve vzdělávacím procesu.....	54
7.2.2 Osobní rozvoj pedagogů.....	54
7.3 Podmínky vzdělávání.....	55
7.3.1 Evaluace personálních podmínek.....	55
7.3.2 Evaluace materiálních podmínek.....	55
7.3.3 Evaluace ekonomických podmínek.....	55
7.3.4 Evaluace organizačních podmínek školy.....	56
7.4 Spolupráce.....	56
7.4.1 Evaluace spolupráce s rodinou.....	56
7.4.2 Evaluace spolupráce se ZŠ, zřizovatelem, veřejností.....	56

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE

- Název ŠVP PV:** Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání s motivačním názvem: „Zajímám se“
- Název organizace:** Základní škola a Mateřská škola Velichovky, příspěvková organizace
- Zřizovatel:** obec Velichovky, Na Zátiší 1, 552 11, IČO: 00273155, tel.:491 880 180
- Adresa:** Jaroměřská 73, 552 11 Velichovky (budova MŠ - Nová čtvrť 118)
- IČO:** 75 016 796
- Tel.:** 491 880 187
- Email:** ms.velichovky@cmail.cz
- Webové stránky:** www.msvelichovky.cz
- Datová schránka:** 8kbkzw3
- Statutární zástupce:** Mgr. Hana Pekárková, ředitelka školy
- Zpracovaly:** učitelky MŠ
- Účinnost programu:** Školní vzdělávací program je zpracován se záměrem dlouhodobější vize. Praxe a zkušenosti z minulých let ukázaly, že jeho podoba není trvalá, mění se a vyvíjí podle aktuálních potřeb školy a jejích podmínek. Vliv na jeho podobu mají děti, zaměstnanci školy, rodiče a její zřizovatel.
- Platnost dokumentu:**

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Od 1.1.2020 došlo ke sloučení Mateřské školy se Základní školou pod společným názvem: Základní škola a Mateřská škola Velichovky, příspěvková organizace.

Mateřská škola se nachází v samostatné dvoupodlažní budově na malém pozemku v klidné vilové čtvrti na okraji obce Velichovky. Obec Velichovky vzkvétá v oblasti lázeňství. Spojení s asi 5,5km vzdálenou Jaroměří zajišťuje pravidelná autobusová linka.

Mateřská škola byla slavnostně otevřena v roce 1977 v prostorách bývalé rodinné vily. Budova prošla několika vnitřními úpravami tak, aby mohla sloužit účelům předškolního vzdělávání. Do původně jednotřídní mateřské školy bylo zapsáno 30 dětí. V roce 1992 se pro velký počet dětí otevřela druhá třída a navýšila se kapacita na 36 dětí. Po stavebních úpravách a zvětšení třídy v prvním patře budovy je v současnosti stanovená kapacita školy 39 dětí.

Děti jsou rozděleny do dvou homogenních tříd: I. třída s kapacitou 19 dětí (4-6let), II. třída s kapacitou 20 dětí (2-4roky). Mateřskou školu navštěvují převážně děti místní, ale i z blízkého okolí (Rožnov, Nouzov, Rтынě). Chod tříd zajišťuje kolektiv čtyř kvalifikovaných pedagogů. Provoz školy je zajištěn od 6.30 do 16.00h.

Pro venkovní aktivity využíváme prostory menší školní zahrady a možnosti vycházek do našeho nejbližšího okolí: vycházky do lesa, na sportovní hřiště, do lázeňského parku, do obory, k rybníčku. Za dalším kulturním a sportovním programem dojíždíme do Jaroměře.

Součástí mateřské školy je školní jídelna a výdejna, která je umístěna v sousední budově základní školy. Provoz zajišťuje vedoucí školní jídelny a dvě kuchařky. Školní jídelně byla zřizovací listinou povolena doplňková činnost – vaření pro cizí strávníky (zaměstnance mateřské a základní školy, důchodce, maminky na mateřské dovolené aj.).

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Věcné podmínky

Prostory mateřské školy odpovídají stanovené kapacitě. V zádveří se nalézají úložné prostory pro obuv dětí. V suterénu budovy je umístěna prostorná společná šatna, kde má každé dítě k dispozici vlastní skříňku a háček na svršky.

V přízemí se nachází I. třída. Sestává ze dvou propojených místností – menší herny a pracovní části se stolky, sloužící též ke stravování. Herna je opatřena kobercem, místnost se stolky linoleem. Třída je rozmístěním nábytku, pomůcek a hraček uspořádána do herních a pracovních center. Většina hraček, pomůcek a materiálů je uložena v policích, nábytku bez dvířek nebo označených boxech, aby byly pro děti dostupné. Jelikož se jedná o třídu „sběrnou“, nalezneme zde vybavení pro všechny věkové skupiny. Na chodbě mají děti k dispozici toalety s umývárnu.

V prvním patře se nachází II. třída. s prostornou hernou a místností se stolečky k pracovním aktivitám. Herna slouží k pohybovým a hudebním aktivitám obou tříd (je zde umístěn klavír a tělovýchovné pomůcky) a zároveň k odpolednímu odpočinku a spánku mladších dětí. Jelikož je třída určena mladším dětem, většina hraček je umístěna ve skříňkách a boxech na zemi, aby byly pro děti dostupné. Prostory v prvním patře jsou vybaveny kobercem. Na chodbě mají děti k dispozici toalety s umývárnu. Přístup ke schodům je zajištěn brankou se západkou. V obou třídách jsou okna vybavená žaluziemi pro regulaci osvětlení.

Stoly a židle na třídách jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům. Počet ve I. třídě odpovídá počtu dětí, ve II. třídě je počet nižší. Vybavení pro odpočinek dětí a zdravotně hygienická zařízení taktéž odpovídají antropometrickým požadavkům.

Věcné vybavení je doplňováno podle potřeby během školního roku a umožňuje naplňování stanovených vzdělávacích cílů. Mateřská škola je vybavena hračkami, konstruktivními, didaktickými a společenskými hrami, rytmickými hudebními nástroji, klavírem, pomůckami k pohybovým činnostem, počítačem a tablety pro děti s připojením na internet.

Rodiče mají možnost seznámit se s dětskými výrobky v prostorách šatny a na chodbách mateřské školy. Děti se podílejí na výzdobě mateřské školy. Pro širší veřejnost prezentujeme práci dětí na nástěnkách v budově Obecního úřadu.

Budova je obklopena menší zahradou, která je využívána během celého roku k tvořivým a pohybovým činnostem a hrám. Na zahradě jsou umístěny: 1 průlezka, 2 pískoviště s dřevěným domečkem a zahradní domek, který slouží k ukládání hraček, náradí a sportovního náčiní. Doplnky k hrám na pískovišti, sportovní potřeby, odrážela, koloběžky aj. jsou průběžně obměňovány a doplňovány. Na školní zahradě jsou využívány trampolína, dětský fotbal a stolní ping-pong. Do péče o školní zahradu a blízké prostředí jsou zapojeni zaměstnanci MŠ i děti, které do mateřské školy dochází. Ve spolupráci s dětmi byl zřízen pěstební záhon, který slouží k praktickým činnostem, pozorováním i pokusům. Výpěstky jsou využívány během roku ve školní kuchyni.

Technický stav budovy je kontrolován pravidelně (povinné revize), ředitelka školy spolupracuje s technikem BOZP. Pravidelně je prováděna výmalba přípraven, školní kuchyně a výdejny v ZŠ, malování tříd 1x za tři roky nebo v případě potřeby častěji. Prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

Záměry:

- doplnit ve II. třídě stolky a židle, aby odpovídaly počtu dětí
- omezit množství nabízených hraček na třídách a rozmístit je tak, aby pro děti bylo prostředí přehledné, nezahlcené a iniciativní

- rozšířit knihovnu dětských publikací adekvátně věku
- dokončit úpravu školní zahrady tak, aby vzhledem k její rozloze, byl prostor využit co nejefektivněji

3.2 Životospráva

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle příslušných norem a předpisů a je dodržována technologie přípravy pokrmů a nápojů. Je zachovávána vhodná skladba a pestrost jídelníčku. Je snižována spotřeba tuků (hl. živočišných), cukrů a solí. Dětem je nabízeno dostatečné množství ovoce a zeleniny, děti si mohou brát samy podle chuti. Mezi jídly je dodržován vhodný časový rozestup.

Během celého dne je na obou třídách zajišťován pitný režim. Děti mají možnost výběru nápoje. Jsou používány koncentráty nápojů s obsahem jódu. Pitný režim je obměňován

s ohledem na roční období. Pitný režim je zachováván i během pobytu venku.

Děti se obsluhují samostatně (příprava ranní svačiny, nalévání nápojů, samostatný úklid). Do jídla děti nejsou nuceny, je snaha, aby vše ochutnaly a naučily se základům zdravé životosprávy. Personál školy jde stravovacími návyky dětem příkladem. Případné stravovací problémy jsou řešeny společně s rodiči.

V mateřské škole je zajištěn pravidelný řád, harmonogram dne ale zůstává flexibilní dle aktuální situace a potřeb dětí. Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku s ohledem na aktuální počasí. Děti mají možnost volného pohybu v hernách, na školní zahradě,

příp. na vycházkách. Spací aktivity jsou upraveny dle individuálních potřeb dětí. Dětem se sníženou potřebou spánku jsou nabízeny alternativní klidové aktivity.

Záměry:

- vést děti ke spontánnímu využívání pitného režimu
- rozšířit sortiment pěstované zeleniny na zahradě školy
- upřednostňovat pobyt venku před řízenými činnostmi v budově
- plánovat pohybové činnosti s využitím přírodního prostředí
- realizovat výuku plavání (PŠ Náchod), návštěvy solné jeskyně (Jaroměř)

3.3 Psychosociální podmínky

Přístupem personálu i prostředím se snažíme vytvářet pozitivní klima mateřské školy. K dětem přistupujeme individuálně, řídíme se jejich potřebami a aktuálně na ně reagujeme. Nabídku aktivit připravujeme pestrou s možností volby a s ohledem na individuální zvláštnosti dětí. Dětem je dán prostor pro dokončování aktivit. Počítáme s aktivní účastí dětí, jejich zájmem a samostatným rozhodováním. Respektujeme osobní volnost a svobodu dětí do určitých mezí, které jsou dány jasnými pravidly, se kterými jsou děti srozumitelně seznámeny a na jejichž tvorbě se podílí.

Podporujeme vzájemná přátelství u dětí, vlastním příkladem se dostatečně věnujeme vzájemným vztahům a propojujeme život obou tříd. Vyhýbáme se negativním slovním komentářům. Děti mají rovnocenné postavení. Jsou u nich rozvíjeny prosociální postoje a dovednosti v rámci prevence šikany.

Rodiče nově přijatých dětí mohou využít adaptační režim školy. Před nástupem dítěte do školy rodiče vyplňují adaptační dotazník.

Záměry:

- sestavovat nabídku aktivit natolik pestrou, aby umožňovala každému dítěti zažívat úspěch
- zařazovat aktivity a projekty k rozvoji prosociálního citění dětí (kooperativní činnosti, péče o vybraného drobného živočicha, spolupráce s mateřskou školou speciální v rámci kolegiální podpory, spolupráce s obcí)
- pokračovat ve společných akcích, výletech a setkáváních s rodiči

3.4 Personální a pedagogické zajištění

MATEŘSKÁ ŠKOLA

Provoz organizace zajišťují: ředitelka, vedoucí učitelka a 3 učitelky, příp. školní asistentka (Šablony). Rozvrh přímé vzdělávací práce je stanoven tak, aby byl pokryt celodenní provoz MŠ (vč. překryvů) a byly zajištěny optimální podmínky pro předškolní vzdělávání dětí. Všichni pedagogičtí pracovníci splňují odbornou kvalifikaci dle Zákona o pedagogických pracovnících.

Pedagogický sbor se jako tým podílel na tvorbě školního programu, ztotožňuje se s jeho záměry a respektuje vymezená pravidla. Každý je seznámen se svými povinnostmi a pravomocemi.

Pracovníci v souladu s filosofií školy mají aktivní zájem o další vzdělávání a při jeho volbě vychází ze zájmů a potřeb dětí a z priorit školy s přihlédnutím ke své profesní orientaci. Uskutečňuje se formou institucionálního vzdělávání prostřednictvím vzdělávacích center nebo formou samostudia, četbou a studiem odborných knih a časopisů (Informatorium, Psychologie, Metodický portál RVP, ředitelky MŠ). Informace získané na vzdělávacích seminářích a samostudiem jsou vzájemně předávány na pedagogických nebo pracovních radách.

Účetní agendu (mzdovou a provozní) zajišťují 2 účetní zaměstnané na dohodu o pro – vedení práce.

ŠKOLNÍ JÍDELNA

Provozní zaměstnanci školní jídelny jsou vedoucí stravování a dvě kuchařky. Školní jídelna zajišťuje stravování zaměstnanců a dětí Mateřské školy a Základní školy Velichovky. V základní škole je umístěna výdejna, do které převáží zaměstnanci kuchyně obědy v termónadobách. Škola je vzdálena přibližně 200m. Zřizovací listinou byla MŠ povolena doplňková činnost – stravování cizích strávníků na základě vydání živnostenského listu ze dne 6.1.2003. Kapacita školní jídelny je 120 strávníků.

Záměry:

- tvorba a realizace plánu profesního rozvoje
- aktualizace sítě specializovaných služeb
- pravidelná školení v oblasti bezpečnosti a první pomoci

3.5 Organizace provozu

Rámcovou organizaci a provoz školy vymezuje Školní řád a Provozní řád MŠ. Denní harmonogram školy je flexibilní a umožňuje organizaci činností dětí během dne přizpůsobit aktuální situaci. Zůstává pouze pevný časový řád pro stravování dětí, který je stanovený

s ohledem na časový výdej obědů v ZŠ.

Řídíme se zásadou respektování individuálního tempa dítěte, jeho zájmem a pozorností. Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích během dne vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit. Učitel se dětem plně věnuje, ať už v roli průvodce nebo při realizaci aktivity. V programu dne jsou střídavě zařazovány činnosti klidové a aktivní, dítě má možnost relaxace v klidovém koutku. Dle charakteru jsou činnosti organizovány jako skupinové, individuální nebo frontální. Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky (pomůcky jsou učitelkami připravovány včas a v dostatečném množství). Děti mají dostatek času pro volnou hru, mají prostor pro její dokončení či pozdější pokračování. Plánované činnosti jsou realizovány též na školní zahradě nebo venku mimo areál MŠ. Pravidelně zařazujeme pohybové a zdravotně preventivní aktivity, vč. jazykových chviliek.

Při nástupu nového dítěte do mateřské školy nabízíme individuálně přizpůsobený adaptační program.

Počty dětí ve třídách nejsou překračovány, třídy jsou spojovány pouze ráno při scházení dětí a odpoledne při jejich rozcházení.

USPOŘÁDÁNÍ DNE V MŠ:

Provoz mateřské školy je celodenní od 6.30 do 16.00hod.

<p>6.30 – 9.30 hod. (7.15 se děti dělí, mladší odchází do II.třídy)</p>	<p>Volná hra dětí, individuální a skupinové činnosti vycházející ze zájmu dětí nebo nabídky učitelky, pohybové, hudební a tvořivé aktivity, logopedické chvilky, předškolní příprava</p> <p>v průběhu ranních činností: samostatná příprava svačiny, individuálně podle potřeb dětí v časovém rozmezí 8.30 – 9.00 hod.</p>
<p>9.30 – 11.30 hod. (ml.děti) 9.45-11.45 (st.děti)</p>	<p>pobyt venku: a) hry na školní zahradě b) vycházka</p>
<p>11.30 – 14.15 hod.</p>	<p>oběd: ml. děti 11.30 – 12.00 hod.</p> <p>12.00 – 14.15 hod. hygiena, poslech pohádky, odpočinek podle potřeby dětí, klidové aktivity</p> <p>st. děti 12.00 – 12.30 hod.</p> <p>12.30 – 13.00 hod. hygiena, relaxace</p> <p>13.00 – 14.00 hod. činnosti zaměřené na získávání znalostí a dovedností dětí vzhledem k nástupu do školy, svačina</p>
<p>14.15 – 16.00 hod. (14.30-16.00 spojení v I.třídě)</p>	<p>vstávání ml. dětí, podávání svačiny, pokračování her, dokončování aktivit, individuální práce s dětmi podle jejich potřeb, rozcházení dětí</p>

3.6 Řízení mateřské školy

Vedení mateřské školy uplatňuje participační styl řízení. Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců školy jsou jasně vymezeny organizačním řádem školy, zákoníkem práce, pracovním řádem, vnitřními předpisy školy, vnitřním platovým řádem a pracovními náplněmi pro zaměstnance. Všechny tyto dokumenty jsou buď volně přístupné v ředitelně školy nebo jsou umístěny na jednotlivých pracovištích školy. Všichni zaměstnanci školy mají možnost vyjádřit svůj názor, připomínky nebo návrhy na provozních poradách nebo pedagogických radách.

Mateřská škola má vytvořený funkční systém na úrovni vnitřní i vnější:

VNITŘNÍ INFORMAČNÍ SYSTÉM:

(směřuje k zaměstnancům)

- ředitelka školy zpracovává na každý školní rok roční plán činnosti, který zahrnuje kontrolní činnost ředitelky, další vzdělávání ped. pracovníků, plán provozních porad a pedagogických rad, plán spolupráce s rodiči, zřizovatelem a ZŠ;
- prostřednictvím ped. rad (4x ročně) a provozních porad (dle potřeby) jsou zaměstnanci seznamováni se závaznými dokumenty, změnami a záležitostmi týkajícími se provozu zařízení;
- org. záležitosti a případné problémy na pracovišti jsou se zaměstnanci řešeny operativně a bez zbytečného odkladu;
- ředitel školy podporuje sebevzdělávání učitelek i provozních zaměstnanců, vyhodnocuje práci zaměstnanců a motivuje do další práce, podporuje týmovou práci.
- Učitelé využívají funkci portálu „Správa MŠ“.

VNĚJŠÍ INFORMAČNÍ SYSTÉM:

(směřuje k rodičům, veřejnosti)

- rodiče jsou informováni o akcích a aktuálním dění v MŠ osobně, prostřednictvím nástěnek nebo webových stránek školy;
- mají k dispozici povinně zveřejňované dokumenty (vnitřní řád stravovacího zařízení, školní řád, školní vzdělávací program);
- veřejnost může dění v mateřské škole sledovat na webových stránkách, nástěnkách v budově úřadu obce, prostřednictvím článků ve Velichovském zpravodaji.

Spolupracujeme s odborníky z PPP v Náchodě, s klinickou logopedkou p. Kejdánovou v Náchodě a několik let využíváme nabídku společnosti Vizus, která nabízí vyšetření zraku dětí.

Seznamujeme představitele obce s obsahem a dlouhodobou vizí naší MŠ a spolupracujeme s obcí nejen v oblasti ekonomické, ale zveme i na akce pořádané školou. Přípravujeme veřejná vystupování dětí v obci, posilujeme sounáležitost dětí s obcí a spolupracujeme s místními složkami – hasiči, sportovci, místními lázněmi a podnikateli. Posilujeme u dětí pocit sounáležitosti s životem obce a jejími obyvateli.

Záměry:

- Průběžně analyzovat pedagogickou práci a chod mateřské školy
- Pravidelně aktualizovat webové stránky
- Podporovat profesní růst učitelek
- Vyzkoušet ke vzájemné komunikaci s rodiči portál „Naše MŠ“

3.7 Spolupráce s rodiči

Mateřská škola je svou dispozicí i filozofií školou rodinného typu. Usilujeme o to, aby u nás rodiče vnímali vstřícnou atmosféru, aby zde fungovala otevřená komunikace a spolupráce. Vztahy s rodiči dětí budujeme na základě vzájemného porozumění a respektu. Rodiče mají možnost aktivně se podílet na dění a aktivitách mateřské školy.

Včas zákonné zástupce informujeme a řešíme společně a diskrétně případné problémy, pokud nastanou. Vzájemně konzultujeme výsledky vyšetření PPP a SPC a plánujeme další postup při odkladech školní docházky. Rodičům umožňujeme volný přístup k odborným časopisům a literatuře (možnost zapůjčení např. časopisů Informatorium, Psychologie, aj.). Po vzájemné domluvě s rodiči a na základě jejich připomínek a požadavků plánujeme společné akce pro děti a jejich rodiče, abychom je vtáhli do života a dění v mateřské škole (společné výlety, tvořivá odpoledne v MŠ, přednášky podle zájmu rodičů).
Zpětnou vazbu

od rodičů si ověřujeme prostřednictvím evaluačních dotazníků.

Záměry:

- seznamovat rodiče se záměry školy a jejím vzdělávacím programem
- začleňovat rodiče do života školy (exkurze do zaměstnání, materiální pomoc, sponzoring...)
- nabízet přednášky pro rodiče

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Školní vzdělávací program je koncipován tak, aby dával prostor a potřebnou podporu dětem se speciálními vzdělávacími potřebami a umožňoval jim maximální všestranný rozvoj při respektování jejich individuálních možností a schopností. Mateřská škola si uvědomuje důležitost komplexního přístupu v péči o dítě se speciálními vzdělávacími potřebami, proto systematicky spolupracuje s rodinou, odborníky a školskými poradenskými zařízeními.

V průběhu začátku docházky dítěte do mateřské školy probíhá pedagogická diagnostika dítěte učitelkami na třídách. Pokud učitelka na základě pozorování zjistí u dítěte nějakou potíž, výkyv nebo nevyrovnanost v některé oblasti vývoje dítěte, vypracuje pro jejich nápravu plán pedagogické podpory (dále jen PLPP), podle kterého se bude dítě vzdělávat. Plán pedagogické podpory má písemnou podobu, a stanovuje metody práce s dítětem, organizaci, kontroly osvojení potřebných dovedností a návyků. Zákonný zástupce dítěte

je o tomto postupu informován a seznámen s obsahem PLPP. U dítěti je 1.stupeň podpůrných opatření realizován v podobě úpravy forem a metod vzdělávání a využití asistenta pedagoga nebo dalšího pedagogického pracovníka. Dle potřeby může být přizpůsoben režim dne. Plány pedagogické podpory jsou pravidelně čtvrtletně vyhodnocovány a slouží jako podklady k dalšímu postupu. Pokud je na základě vyhodnocení PLPP patrné, že dítě potřebuje podporu 2.-5. stupně, ředitelka nebo její zástupkyně vhodně informuje rodiče a doporučí návštěvu školského poradenského zařízení (speciálně pedagogické centrum nebo pedagogicko - psychologická poradna). Pokud bude doporučeno vzdělávání dítěte podle individuálního vzdělávacího plánu, bude vypracován ve spolupráci a na základě doporučení školského poradenského zařízení.

Mateřská škola spolupracuje s :

- Pedagogicko-psychologickou poradnou v Náchodě
- Pedagogicko-psychologickou poradnou v Hradci Králové
- Speciální pedagogem z MŠ Jaromeř, Lužická 321, 551 01
- logopedy (Centrum klinické logopedie Logoprim s.r.o. Hradec Králové, Logopedie-

Rejlová Dvůr Králové nad Labem, Mgr. Kejdanová Náchod).

Na požádání a se souhlasem rodičů provádí zaměstnanci PPP na začátku školního roku depistáž a dále spolupracujeme v případě potřeby.

Plán pedagogické podpory je zpracováván i pro děti s odkladem školní docházky se zaměřením na posílení jejich slabších stránek ve spolupráci s rodinou a pedagogickou poradnou.

3.9 Podmínky pro vzdělávání nadaných dětí

Dětem jsou předkládány v rámci pestré nabídky aktivit různé činnosti, které umožňují projevit nadání dítěte. Podporujeme známky nadání a zaměřujeme se na jeho další rozvoj

a smysluplné uplatnění. Schopnosti dítěte rozvíjíme tím, že mu předkládáme další zajímavé podněty, úkoly, materiály, i když obsahem a náročností překračují náplň vzdělávacích programů mateřské školy.

V případě mimořádného nadání dítěte spolupracujeme s jeho zákonnými zástupci a zpracováváme PLPP. Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání ve více oblastech, doporučujeme rodičům vyšetření v pedagogicko – psychologické poradně (PPP). Dále s dítětem pracujeme podle doporučení PPP. Při zpracování vzdělávacího plánu, jeho realizaci a vyhodnocování spolupracujeme s rodinou dítěte a školským poradenským zařízením.

Uvědomujeme si, že nadané děti jsou stále dětmi a jejich nadání je jistě výhodou, ale i toto nadané dítě potřebuje nejen prostor pro své zájmy, ale také prostor pro hru. Dbáme na to, aby akcelerované schopnosti nevyřadily ve svém důsledku dítě z kolektivu.

Dětem se speciálními vzdělávacími potřebami a dětem nadaným, příp. cizincům je zakládáno portfolio, které obsahuje diagnostiku dítěte, práce dítěte, které dokládají jeho vývoj a plán vzdělávání.

3.10 Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let

Vzdělávání 2-3letých dětí probíhá obdobně jako u starších dětí na základě integrovaných bloků, ale respektuje vývojová specifika této věkové skupiny.

Při nástupu do MŠ probíhá postupná adaptace dětí. Děti mohou pobývat v prázdninových měsících v červenci a poslední týden v srpnu za účasti rodičů dopoledne nebo v odpoledních hodinách v MŠ nebo na školní zahradě. Děti tak mají možnost seznámit se

s prostředím, zaměstnanci, učitelkami i ostatními dětmi. Rodiče se mohou obrátit na učitelky s dotazy, mohou konzultovat problémy svých dětí. Při nástupu dítěte do MŠ si mohou rodiče domluvit individuální délku pobytu dítěte v MŠ s p. učitelkou na třídě. Zvládnutí odloučení od rodiče a přijetí školy jako bezpečného, emočně přívětivého a podnětného prostředí je zásadním cílem docházky dětí tohoto věku.

Učitelky nabízejí dětem hry a činnosti přiměřené jejich věku a schopnostem a nepřetěžují děti nevhodnými činnostmi, ke kterým ještě nejsou zralé. Vzdělávací obsah vychází ze života dětí (jednoduchost, smysluplnost, známost). Je zohledňován jejich psychomotorický vývoj a učitelky respektují specifika této věkové skupiny.

Individuální výchovná péče o mladší děti je zaměřená především na rozvoj kulturně hygienických návyků, rozumových a řečových schopností a dovedností, rozvoj sebeobsluhy a pohybových dovedností. Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách nebo individuálně. Dětem je vytvořen dostatečný prostor a čas pro volnou hru a postupně navazování nových vztahů s vrstevníky, a také s dětmi odlišného věku. Třídy postupně dovybavujeme vhodným nábytkem, hračkami a pomůckami. Zvýšenou pozornost věnujeme zajištění bezpečnosti a zdraví těchto dětí. Ve třídách jsou nastavena srozumitelná pravidla.

3.10.1 Věcné podmínky

Pro děti ve věku od 2-4let je v MŠ určena samostatná třída (II.třída) s maximální kapacitou 20 dětí. Ve třídě se nachází prostorná herna, umožňující dostatečný pohyb dětí a poskytující prostor pro jejich volnou hru. Prostředí je bezpečné a přehledné. Hračky jsou většinou umístěny v otevřených policích či boxech v dosahu dětí. Hračky a pomůcky jsou bezpečné a aktivizující. Výška nábytku odpovídá specifickým požadavkům dané věkové skupiny.

3.10.2 Hygienické podmínky

Vybavení MŠ odpovídá stávajícím hygienickým předpisům. Koupelna je vybavena odpovídajícím počtem WC a umyvadel, přebalovacím pultem a krytým nášlapným odpadkovým košem na pleny. Pleny a vlhčené ubrousky mají určené místo a jsou personálu k dispozici. V šatně mají děti dostatečně velké skříňky na uložení náhradního oblečení a hygienických potřeb.

3.10.3 Životospráva

Dětem je poskytována vyvážená strava a dostatečný pitný režim. Režim dne je flexibilní a reflektuje jejich individuální potřeby (spánek, odpočinek, aktivita). Dětem je umožněn pohyb venku (školní zahrada, vycházky).

3.10.4 Psychosociální a personální podmínky

Vzdělávání je zajištěno kvalifikovaným personálem, který se nadále aktivně vzdělává. Dítěti je poskytnut prostor pro adaptaci. Pedagogové úzce spolupracují s rodiči dítěte. Svým přístupem poskytují dítěti atmosféru bezpečí a přijetí. Denní režim vychází z individuálních potřeb dětí.

3.10.6 Bezpečnostní podmínky

Podmínky vzdělávání jsou nastaveny tak, aby maximálně eliminovaly případná bezpečnostní rizika. Pro pobyt venku jsou většinou zajištěny překryvy pedagogů, příp. je přítomen školní asistent (Šablony).

3.10.5 Organizace vzdělávání a obsah vzdělávání

Vzdělávání respektuje vývojová specifika této věkové skupiny. Je jim poskytnut prostor pro adaptaci. Mají dostatečný časový prostor pro aktivity (oblékání, stravování aj.). Četněji jsou používány metody nápodoby a situačního učení. Počet dětí v třídě je v souladu s § 2 odst. 6 vyhlášky o předškolním vzdělávání snižen.

Obsah vzdělávání stanovuje RVP PV v následujících vzdělávacích oblastech:

3.10.5.1 Dítě a jeho tělo

Navržené dílčí vzdělávací cíle

Tělesné schopnosti se rozvíjí především přirozenými pohybovými činnostmi, při nichž převládají pohyby lokomoční – chůze, běh, skok, lezení. Souvisí s utvořením základního návyku pro správné držení těla, zautomatizováním již zvládnutých pohybů (poloha a pohyb paží i nohou v různých polohách těla), prováděním dechových cviků, relaxačních cviků, procvičováním lezení, chůze, běhu, skoku, házení a cviky na obratnost a odvalu. Je důležité využívat podnětnost prostředí k rozvoji aktivity dětí, ke snaze zkoumat a objevovat. Pro děti do 3 let jsou nepřijatelné tyto cviky: kotoul vzad, skok do hloubky větší než výška dítěte od pasu k zemi, delší výdrže ve stojích a výdrže paží, přetahy a přetlaky, vzpory a visy za ruce, chůze po ruce, široké stoje rozkročné (provazy), doskoky na tvrdou podložku.

Chůze:

- zdokonalení pravidelnosti kroku s připojením souhybných pohybů paží, chůze v rytmu udávaném bicími nástroji, říkadly apod.

- vypěstování optimální reakce na různé zvukové a zrakové podněty
- rozvoj schopnosti chůze s přenášením předmětů nebo hraček, s překračováním čáry, lana
- podpora odvahy vystupovat a sestupovat po mírně šikmé ploše
- do schodů bez držení, z nízkých překážek bez držení
- zvládá chůzi v různém tempu
- reaguje na zvukové a zrakové podněty
- přenáší předměty
- zvládá slalomovou chůzi, překračuje čáry a předměty

Běh:

- zautomatizování návyku zapojení paží a harmonického pohybu celého těla
- rozvoj schopnosti opakovaně krátkodobě běžet (10-15 sekund), běžet od mety k metě, běžet na smluvený signál, popř. běžet při hrách s jednoduchými pravidly
- vytvořit správnou reakci na změnu tempa, popř. střídat běh, dřep, sed a leh

Skok:

- seskočí z výšky 20 – 30 cm
- přeskakuje z nohy na nohu
- vyskočí do výšky (s dosahováním na předměty nad hlavou)
- rozvoj dovednosti odrazit se ze stoje
- zvládnutí nácviku skoku obounož (jednonož) na místě i do dálky z místa
- zvládnutí přebíhání překážek ležících na zemi, umístěných těsně nad zemí

Lezení:

- zdokonalení dovednosti lezení „po čtyřech“ a plížení zdokonalení dovednosti bezpečného přelézání a podlézání překážek rozvoj dovednosti plížení po bříšku, k cíli, mezi překážkami
- rozvoj dovednosti zdolávat dětské průlezky samostatně i s dopomocí, prolézá strachovým tunelem

Házení:

- rozvoj obratnosti uchopováním a manipulací s předměty různých tvarů, materiálů, hmotnosti
- zvládnutí předávání míčků z ruky do ruky, hází míčem o zem
- zvládnutí přehození papírové koule správným hodem přes zavěšené lano
- dovednost hodit předmět (různých tvarů) do koše umístěného ve výši hlavy horním obloukem, na cíl umístěný na zemi

Začátky cvičení:

- vytvoření dovednosti základních postojů a poloh a jejich zdokonalení v přesnosti a plynulosti provedení
- vytvoření schopnosti orientace v prostoru
- rozvoj schopnosti stoji na jedné noze (přednožování, unožování, nízké zanožování)
- vytvoření dovednosti plynulých převalů z boku na bok, zvládá kotoul vpřed s dopomocí

Hudebně-pohybové chvílky:

- vypěstování smyslu pro rytmus v reakci na zvukové podněty (tleskání, podupy, poskoky na místě i z místa při říkadlech a písních, taneční improvizace na výrazně rytmickou dětskou hudbu)

Vzdělávací nabídka:

- činnosti vedoucí ke zdokonalování chůze (chůze v tempu udávaném bicím nástrojem, při říkadle; slalom, překračování nízkých překážek); chůze po schodech nahoru bez držení; běhu (maximální doba běhu 10-15 vteřin; běh na smluvený signál); skoků a poskoků (přeskakování: např. lana ležícího na zemi, skákání snožmo, skoky ve

dřepu (žába), skoky z nohy na nohu, skákání na měkkou podložku (z výšky i z dálky); natahování se pro různé předměty; přelézání, podlézání a lezení na žebřík/žebřiny s oporou; válení sudů; kolébka (předchází kotoulu); chůze po kladině; výstup na překážku a sestup z překážky; houpání na laně (za ruce); podávání a házení lehkých předmětů (přehazování papírových koulí přes lano, předávání míčků z ruky do ruky, hody míčem o zed/zem, házení kroužků a míčků do koše umístěného nad hlavou dítěte (trénink házení horním obloukem); posílání předmětů

- stavění složitějších a členitějších staveb z různého materiálu podle naznačovaného záměru i podle vlastní fantazie; seznamování se a hra s různým materiálem (písek, voda - přelévání, tráva, listí, dřívka, kameny, plastelína, papír – trhání, skládání, nalepování, korálky - navlékání)
- zdravotní cviky: předklon a záklon hlavy, otáčení hlavy za hračkou; v lehu na zádech přitisknout bedra a ramena k zemi, jízda na kole v lehu na zádech; napodobení ptáka, stříšky; prohýbání páteře ve vzporu klečmo (kočička); protahování paží, krčení, protřepávání; pérování v kolenou)
- zařazovat jednoduché rytmické pohyby paží, nohou, tleskání, podupy, kroky a poskoky na místě i z místa (spojení s básničkou, písničkou); taneční improvizace na dětskou hudbu; jednoduché tanečky; cval vpřed (koník); hra na dětské (popř. Orffovy) hudební nástroje; rozvíjení sluchové citlivosti na zvucích hudební i nehuměbní povahy; poznávání některých hudebních nástrojů (i podle zvuku); poznávání rozdílů ve výšce a síle tónů; poznávání písní podle melodie; zařazování hry na nástroje do příběhů, zpívat písně malého rozsahu; spojování zpěvu s rytmickým doprovodem; zařazování říkadla a popěveků i do mimohudebních činností; hrát s dětmi jednoduché pohybové hry
- Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech):
- chůze do schodů i ze schodů překonávání vzdálenosti skokem (již dříve skok na místě, z malé výšky)
- jízda na tříkolce stoj na jedné noze
- navlékání korálků
- napodobování vertikální, horizontální a kruhové čáry při kresbě jíst lžící (nepřevracet ji, nebryndat)
- převléknout se, rozepínat knoflíky
- samostatně použít toaletu, umýt si ruce
- dítě ve třech letech zná a pojmenuje viditelné části těla, projevuje samostatnost a vynalézavost v sebeobsluze, samostatně se umývá v závislosti na režimu dne.

3.10.5.2 Dítě a jeho psychika

Navržené dílčí vzdělávací cíle

- Postupně pojmenuje části těla, zná předměty denní potřeby a jejich použití, pozná jednoduchá jídla, zná své jméno, příjmení, značku, zná jména dalších dětí, orientuje se v prostředí MŠ, zná běžné dopravní prostředky, pozná běžné druhy ovoce a zeleniny, umí s pomocí uklízet hračky, třídí předměty čtyř barev (žlutá, modrá, zelená, červená), třídí předměty čtyř tvarů (kostka, kulička, stříška, válec), rozlišuje vlastnosti předmětů (krátké – dlouhé, teplé – studené, mokré – suché, čisté – špinavé), reaguje na změnu místa (sem, tam), reaguje na změnu polohy věcí, osob (polož, pověs, zahod', sedni si, vstaň, lehni si, klekni si atd.), chápe jednoduchá označení času (ráno, večer, brzy, hned, potom, rychle, pomalu atd.), rozlišuje zvuky, pozná známé předměty a činnosti na obrázku, napodobuje hru, rozumí jednoduché hovorové řeči, klade jednoduché otázky, umí odpovídat na otázky, rozumí jednoduchému ději scénky (maňáskové, loutky), vyjadřuje se jednoduchými větami, sleduje srozumitelné verše a říkadla,

zapamatuje si výrazné verše a říkadla. Dokáže slovně vyjádřit své city, dokáže se krátkodobě soustředit na hru, dokončí započatou činnost, umí požádat o hračku, dělí se o hračku s kamarádem, umí poprosit, poděkovat, pozdravit. Je vhodné dítěti poskytnout jednoduchá, citově přitažlivá a názorná poučení.

Zaměřujeme se:

- rozvoj zvědavosti, všímavosti, pozorování jednoduchých znaků i nápadných vlastností předmětů
- pozorování a poznávání jednoduchých věcí, činností a jevů v různých obměnách, poznávání smyslu a návaznosti
- znát a jednoduše označit dění v různých prostředích (přírodní, kulturní, demografické,..)
- rozlišování nápadnějších vlastností vnímaných předmětů, třídění dle velikostí i barev (žlutá, modrá, zelená, červená), dle tvaru (kostka, kulička, stříška, válec), dle vlastností (krátký x dlouhý, teplý x studený,..)
- reagování na jednoduché výzvy
- chápání některých často používaných časových označení (ráno, večer, pomalu, rychle, hned, potom,..) rozlišování různých zvuků
- rozvoj prvků cílevědomosti, samostatnosti, rozvoj paměti
- rozvoj schopnosti rozumět jednoduché hovorové řeči a vyjadřovat se v rozmanitých situacích běžného života
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a plně prožívat, vyjadřovat se k nim
- vzbuzení a rozšíření citových vztahů k domovu, k MŠ, k dětem, zaměstnancům MŠ
- rozvoj snahy o samostatnou manipulaci a experimentaci s hračkami, předměty v souvislosti s posilováním soustředěnosti na určitou činnost
- vnímání pocitu osobní jistoty a sebevědomí ☼respektování požadavku přiměřené opatrnosti a starosti o bezpečí své i ostatních dětí
- rozvoj pocitu odpovědnosti

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech):

- reprodukovat krátké říkanky, básničky (zapamatuje si je)
- sestavit větu (minimálně o třech slovech)
- vyprávět jednoduchý příběh, který vícekrát slyšelo
- chápe pojmy (např. slovo pes neoznačuje jednoho konkrétního psa)
- chápe, že pomocí obrázku může vyjádřit něco konkrétního rozlišuje v množině maximálně 4 prvků (když předmět zmizí, hledá jej)
- rozlišuje barvy
- dítě dokáže formulovat svou představu o tom, na co si bude hrát
- mluví o sobě v první osobě zná své jméno, pohlaví

3.10.5.3 Dítě a ten druhý

Navržené dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj přirozené touhy pomáhat v běžných situacích
- zapojení se do společenských her, zapojování se do důležitých událostí v MŠ (oslavy, dílny pro rodiče,..)
- vnímání a pozorování života kolem sebe, vnímání a pozorování prostředí, v němž žijí, pozorování starších dětí
- dodržování pravidel slušného chování, pravidel vytvořených v MŠ, usměrňování svých požadavků vůči jiným
- rozvoj dorozumívacích schopností a spolupráce s blízkými lidmi a dětmi

Vzdělávací nabídka:

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- vést děti k dialogu při hrách hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech):

- půjčit druhému hračku
- dítě by mělo znát jména ostatních dětí ve třídě; spolupracovat s druhými při rozvíjení námětových staveb

3.10.5.4 Dítě a společnost

Navržené dílčí vzdělávací cíle

- využívání nabízených možností (např. tanečků, rytmizací, zpěvu, jednoduchých dětských písniček, zhudebňování říkanek, sluchových cvičení, hra se stavebnicemi různých tvarů a velikostí, stavení kostek na sebe, práce s plastelínou, vystřihování, lepení, navlékání, vhadzování a vkládání předmětů, hra na obchod, na maminku, kadeřnici, opraváře, uklízečku, lékaře, malování, kreslení, modelování, dramatizace, poslech, vyprávění pohádek, příběhů atd.) pro tvorbu společenské role v MŠ
- každodenní seznamování se a pozorování práce dospělých (důležitost této práce pro společnost)
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních, spolupracovat, podílet se na společných činnostech, přijímat základní hodnoty v tomto společenství
- rozvoj raného dětského poznávání
- formování počátečních postojů k okolnímu prostředí rozvoj orientace ve známém prostředí

Vzdělávací nabídka:

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- navozovat radostnou náladu při přípravě svátků
- podněcovat děti k pozorování, rozvoj spontánní tvořivosti, radost z tvoření a objevování, rozvíjení smyslu pro krásno, manuální motoriky; propojování emoční sféry s výtvarným tvořením

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech):

- znát některé lidské činnosti, poznat některá povolání, např. podle výrazného oblečení (požárník, lékař, policista)

3.10.5.5 Dítě a svět

Navržené dílčí vzdělávací cíle

- vytváření pěkného a pozitivního vztahu k místu, ve kterém dítě žije
- podporování raného dětského poznávání formování počátečních postojů k okolnímu prostředí
- rozvoj orientace ve známém prostředí vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem a přírodou živou i neživou
- rozvoj poznatků o základních přírodních, společenských, demografických, kulturních a jiných jevech
- zaměřovat pozornost dětí na vše zajímavé, co se kolem děje, povzbuzovat aktivitu dětí ve vyhledávání zajímavých objektů pro pozorování; umožňování kontakt s přírodou spojený s aktivním pohybem a hrami, vést děti ke sledování změn v přírodě během roku, podněcovat používání přírodních materiálů při hře; učit dítě šetrně zacházet s hračkami, obrázky, knihami
- vést děti k přiměřené opatrnosti
- Vzdělávací nabídka:

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, krátké výlety
- pojmenovávat, co k čemu slouží, vědět, co kam patří
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- podněcovat děti v konkrétních situacích ke smysluplným otázkám, učit děti odpovídat na přiměřené otázky

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech):

- Dítě dokáže jmenovat každodenní činnosti a věci, předměty denní potřeby, základní druhy jídel; orientovat se v prostoru školky i na zahradě; zná stálé místo předmětů ve školce, které používá; znát běžné dopravní prostředky; má povědomí o běžných přírodních jevech (slunce, mraky, déšť, vítr, sníh, led...); o nápadných přírodních proměnách v rámci změn ročních období; rozlišuje stromy, keře, květiny (ne však druhy); poznává a správně označí běžné druhy ovoce a zeleniny; pozná druhy zvířat; Rozlišuje základní barvy, tvary, velikosti (třídí, až později pojmenovává); pozná objekty na obrázku; začíná chápat označení pro vztahy v prostoru (nahore, dole, vedle, vpředu, vzadu); začíná chápat označení pro časové vztahy (ráno, večer, hned, potom).
- Rozvoj sebeobsluhy a hygienických návyků
- Dodržuje přiměřenou čistotu při stolování, samostatně jí a pije s částečnou dopomocí, udržuje osobní hygienu – umí použít záchod, chlapeci umí malou stranu vykonávat vstoje, umí si umýt a utřít ruce, obličej, umí smrkat a používat kapesník, umí se částečně svlékat a oblékat, zouvat a obouvat.
- Rozvoj pracovních schopností
- Umí navlékat kroužky na tyčku, provléká tkaničkou destičku s otvory, navléká větší korálky, trhá papír, skládá papír, umí nalepovat jednoduché tvary, zatlučká hřebíky do polystyrénové desky, stříhá dětskými nůžkami, modeluje váleček, kuličku, placku, staví stavby z kostek.
- Rozvoj hudebních dovedností
- Zpívá krátké melodické písničky, rytmizuje, tančí jednoduché tanečky, napodobuje hru na tělo.
- Rozvoj výtvarných schopností
- Maluje prstovými barvami, čmárá křídou na chodník, rozliší a pojmenuje základní barvy- alespoň 4, nakreslí sluníčko, postavu – hlavonožce, správně drží tužku, štětec.

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

4.1 Vnitřní uspořádání školy, charakteristika tříd

Mateřská škola má celodenní provoz od 6.30 do 16.00hod. Provoz mateřské školy je přerušen v době vánoční a v době letních prázdnin. Realizace školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání probíhá ve dvou věkově homogenních třídách. Během měsíce září, v době adaptace, mohou být nové děti v případě potřeby ve třídě spolu se svým sourozencem. Souběžné působení dvou učitelek v každé třídě je většinou zajištěno v době pobytu dětí venku, v době oběda a přípravy na spánek.

I. Třída: 19 dětí (4 – 6 let) – „BERUŠKY“

Třída „Berišky“ je umístěna v přízemí. Má k dispozici dvě místnosti (herna, místnost se stoly) a samostatné sociální zařízení. Třída Berišky je třídou sběrnou (dětí se zde v ranních a odpoledních hodinách scházejí). Zároveň třída slouží jako jídelna pro obě skupiny.

Vzhledem k věkovému složení třídy už se program více zaměřuje na předškolní přípravu dětí. Prostory jsou upraveny do center aktivit dle vzdělávacího programu „Začít spolu“. Materiální vybavení třídy odpovídá věkovým požadavkům této skupiny. Kromě širokého zázemí her, hraček, knih, hudebních nástrojů a tvořivých materiálů mají děti k dispozici tablety a počítač s připojením k internetu.

II. Třída: 20 dětí (věk 2 – 4 roky) – „MYŠKY“

Třída „Myšky“ je umístěna v prvním patře. Třída je určena věkově mladším dětem (2-4 roky), čemuž odpovídají i její dispozice. Nabízí větší prostor pro hru dětí opatřenou kobercem a klidnější prostředí. Součástí vybavení třídy je klavír, který podporuje hudebně pohybový rozvoj mladších dětí. Děti mají k dispozici množství her a hraček, které podporují rozvoj jejich samostatnosti, sebeobsluhy, manipulačních dovedností, komunikace a smyslového vnímání a zároveň respektují bezpečnost jejich užití. Na chodbě je výškově vhodně vybavená toaleta s umývárnu.

4.2 Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy

Ředitelka školy stanoví po dohodě se zřizovatelem termín podání žádosti k předškolnímu vzdělávání v období od 2. května do 16. května. Přijímání dětí do mateřské školy probíhá v souladu s platnými právními předpisy (školský zákon, správní řád, vyhláška o předškolním vzdělávání).

O termínech zápisu je veřejnost informována prostřednictvím místního zpravodaje, plakátů a webových stránek školy. Ředitelka školy rozhodne do 30 dnů od podání žádosti o přijetí nebo nepřijetí dítěte do mateřské školy.

Podmínkou přijetí k předškolnímu vzdělávání je doložení potvrzení od lékaře, že se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkovaním, má doklad, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci. Tato podmínka se nevztahuje na děti s povinnou předškolní docházkou.

4.3 Pravidla pro plnění povinného předškolního vzdělávání

Od 1.9.17 je stanoveno povinné předškolní vzdělávání pro děti, které od počátku školního roku, který následuje po dni, dosáhnou pátého roku věku. Má formu pravidelné denní docházky v pracovních dnech od 8.00hod. do 12.00 hod. Povinnost není dána ve dnech školních prázdnin. Náležitosti omlouvání nepřítomnosti dítěte ve vzdělávání upravuje Školní řád MŠ.

Povinné předškolní vzdělávání lze plnit i formou individuálního vzdělávání. Pokud bude takto dítě vzděláváno převážnou část roku, je zákonný zástupce dítěte povinen tuto skutečnost nahlásit ředitelce školy nejpozději 3 měsíce před začátkem školního roku. Plnění povinnosti předškolního vzdělávání formou individuálního vzdělávání lze oznámit ředitelce školy

i v průběhu školního roku.

Oznámení o individuálním vzdělávání musí obsahovat:

- jméno, příjmení, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte
- období, ve kterém bude dítě individuálně vzděláváno
- důvody pro individuální vzdělávání

Vzor oznámení je umístěn na webových stránkách školy. Ředitelka školy doporučí zákonnému zástupci oblasti, ve kterých má být dítě vzděláváno (dle ŠVP PV). Úroveň osvojení očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech vzdělávání bude ověřena v listopadu v budově MŠ. Náhradní termín je stanoven na prosinec. Ověřování očekávaných výstupů bude probíhat formou rozhovoru s dítětem, didaktických her, pracovních listů a případně portfolia přineseného zákonnými zástupci dítěte.

Pokud zákonný zástupce nezajistí účast dítěte u ověření, a to ani v náhradním termínu, ukončí ředitelka dítěti individuální vzdělávání. Po ukončení individuálního vzdělávání nelze dítě opětovně individuálně vzdělávat.

4.4 Platby v MŠ

Výši a podmínky úplaty za předškolní vzdělávání upravuje vnitřní předpis o úplatě za předškolní vzdělávání. Výše stravného a podmínky stravování jsou uvedeny ve vnitřním řádu školní jídelny. Oba dokumenty jsou zveřejněny na webových stránkách školy a ve vstupních prostorách MŠ. Výběr plateb (současně platby stravného MŠ, ZŠ, úplata za vzdělávání, divadla, výlety...) zajišťuje v hotovosti vedoucí stravování na začátku kalendářního měsíce v budově MŠ. Platby jsou účtovány zpětně. Od září 2020 je rodičům dána možnost využít elektronickou formu platby.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

5.1 Filosofie školy, vzdělávací cíle a záměry

Naše mateřská škola se svou lokalitou (obec) a umístěním (bývalá rodinná vila) profiluje jako škola rodinného typu. Navštěvuje ji v porovnání s městskými školami nižší počet většinou místních dětí. Chceme být mateřskou školou, která doplňuje a podporuje rodinnou výchovu, takže se zajímá o své „členy“ a své „členy“ vede k zájmu o druhé.

Na zájem nahlížíme z několika pohledů, které nám zároveň vymezují cíle a záměry programu. Z pohledu dítěte směřujeme k tomu, aby dítě mělo:

- zájem o sebe, svůj rozvoj a své zdraví;
- zájem o druhé, komunikovalo, rozpoznávalo emoce, zvnitřňovalo si hodnoty společnosti;
- zájem o přírodu, uvědomovalo si, jak o ni pečovat a chránit ji;
- zájem o svět, vědělo, jak se do něj zapojit a přispět k jeho rozvoji.

Pedagog:

- má zájem o dítě;
- zajišťuje vstřícné a bezpečné prostředí, ve kterém dítě vnímá, že je o něj zájem;
- podává nabídku aktivit, která respektuje individualitu dítěte a je natolik pestrá, že aktivuje zájem dítěte;
- zájem dítěte podporuje a rozvíjí za použití vhodných metod a forem vzdělávání;
- pedagog má zájem o další profesní růst a vzdělávání se.

Mateřská škola je otevřená podnětům a názorům rodičů dětí a má zájem o vzájemnou participaci na předškolní výchově dítěte a chodu mateřské školy. Mateřská škola směřuje k sounáležitosti s obcí a životem v ní.

Obraz aktivního dítěte na cestě za poznáním a růstem vnímáme jako kontrast ke konzumnímu nastavení společnosti a pasivnímu přijímání informací. Pokud mám o něco zájem, jsem motivován. Dítěti, které se bude zajímat, nebude lhostejné dění v jeho okolí. Dítě, které se zajímá, bude dítětem, které bude měnit.

Školní vzdělávací program je vlastní, tvořený na míru mateřské škole, v souladu se záměry RVP PV. Zapojuje prvky Montessori přístupu (podpora činnosti dítěte, užití materiálů a pomůcek s ohledem na věk a psychický vývoj dítěte, posílení zdravého sebevědomí

a sebedůvěry dítěte, podpora jeho bezpečí, dítě aktivně přispívá ke konstrukci svého vzdělání) a vzdělávacího programu „Začít spolu“ (centra aktivit, kooperativní aktivity, aktivita dítěte).

V obecné rovině sleduje rámcové cíle:

1. Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
2. Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
3. Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Program je koncipován tak, aby stavěl elementární základy klíčovými kompetencím:

1. Kompetence k učení

Dítě ukončující předškolní vzdělávání

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

2. Kompetence k řešení problémů

Dítě ukončující předškolní vzdělávání

- si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích

- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

3. Kompetence komunikativní

Dítě ukončující předškolní vzdělávání

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

4. Kompetence sociální a personální

Dítě ukončující předškolní vzdělávání

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

5. Kompetence činností a občanské

Dítě ukončující předškolní vzdělávání

- se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá

- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
  - se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
  - chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
  - má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
  - spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
  - si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
  - ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
  - dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)
- ŠVP je veřejně přístupný dokument a je k dispozici rodičům v šatně dětí a ve zkrácené verzi na webu MŠ.

5.2 Formy, metody a zásady vzdělávání

Vzdělávání je uskutečňováno vyváženou formou řízených a spontánních činností. Upřednostňujeme individuální a skupinovou formu vzdělávání (centra aktivit), příležitostně zařazujeme i formu hromadnou (v menší míře, vhodné např. při úvodu do tématu).

Chceme-li podněcovat aktivitu a zájem dítěte, musíme volit vhodné metody, které s aktivitou dítěte počítají. V souladu s potřebami dětí jsou pro nás stěžejní metody: prožitkové učení, situační učení, hra, praktické činnosti, kooperativní učení, spontánní sociální učení. S ohledem na věk dětí, jejich schopnosti, ale i cíle a obsah vzdělávání je doplňují slovní metody (vyprávění, dramatizace, aj.), názorné metody (pozorování, pokusy, aj.) a metody aktivizující (heurestické, inscenační).

Pedagogičtí pracovníci utváří takovou nabídku, která umožňuje rozvoj všech typů inteligence dle Gardnera:

Pedagogové uplatňují v rámci ŠVP následující zásady:

- zásada aktivity: vhodnou motivací aktivizovat děti a vyvolat jejich zájem
- zásada cílevědomosti: pedagog ví, čeho chce dosáhnout, stanovuje si konkrétní cíle
- zásada soustavnosti a systematičnosti: pedagogická činnost je soustavná a logická
- zásada názornosti: využít smyslové vnímání dětí

- zásada uvědomělosti: dítě musí rozumět požadavkům, které jsou na ně kladeny
- zásada trvalosti: při různých činnostech a příležitostech upevňovat, procvičovat a opakovat osvojované vědomosti, dovednosti a návyky
- zásada přiměřenosti: výchovně vzdělávací práce je v souladu s věkovými zvláštnostmi a dosavadní úrovní dítěte
- zásada emocionality: probouzení chuti u dětí poznávat něco nového, podněcovat radostné prožívání dětí
- zásada jednotného působení: snaha o jednotné působení všech zaměstnanců školy
- zásada úcty ke každému člověku: podpora a vedení k podpoře zdravého sebevědomí, sebedůvěry a hodnoty každého člověka
- zásada spojení školy se životem: praktické řešení životních situací
- zásada svobody: pobyt dětí v MŠ vychází ze svobodné volby, avšak na základě společně stanovených pravidel
- zásada tvořivosti: pedagogické vedení dítěte k vlastní tvořivosti a aktivitě
- zásada demokratického vztahu: založení vztahů na vzájemné empatii, důvěře a spolupráci

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Obsah předškolního vzdělávání představuje hlavní prostředek vzdělávání dítěte v mateřské škole. V RVP PV je vymezen tak, aby sloužil k naplňování vzdělávacích záměrů a dosahování vzdělávacích cílů.

Vzdělávací obsah je uspořádán do pěti vzdělávacích oblastí:

- Dítě a tělo

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v oblasti biologické je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je ke zdravým životním návykům

a postojům.

- Dítě a jeho psychika

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebenahlížení, jeho

kreativity

a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.

- Dítě a ten druhý

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v interpersonální oblasti je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.

- Dítě a společnost

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v oblasti sociálně-kulturní je uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, uvést je do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

- Dítě a svět

Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v environmentální oblasti je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí –

počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu – a vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí.

Vzdělávací obsah je rozpracován do čtyř integrovaných bloků, které jsou vzhledem ke vzdělávacím oblastem průřezové. Jednotlivé bloky jsou pojmenovány „palety“, čímž je vyjádřena nejen pestrost témat, ale zároveň v souladu s RVP PV možnost jejich prolínání, míchání a vzájemného doplňování. Nabídka každé palety vychází z ročních období, aby navazovala na to, co děti znají a s čím se mohou v reálném světě setkat. Zaměření témat je široké a obecné, aby měly děti možnost najít si v každém svou oblast zájmu.

Vzdělávací bloky jsou pro pedagogy závazné. Z nabídky témat si mohou vybrat tak, aby naplnili cíle daného bloku, s ohledem na věkové složení třídy a individuální potřeby dětí. Časový rozsah tématu je na pedagogovi, nesmí být ale kratší než týden. Vzdělávací nabídka vede k naplňování a dosahování očekávaných výstupů.

Celý školní vzdělávací program (ŠVP) „Zajímám se“ je k zapůjčení v kanceláři MŠ Velichovky, u třídních učitelek a v šatně školy. V tomto výběru jsou uvedeny pouze nejdůležitější informace o zařízení.